

РЕШЕНИЕ

№ 36103

гр. София, 03.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 8 състав, в
публично заседание на 08.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Чунчева, като разгледа дело номер **3799** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).
Образувано е по повод жалба вх. № 8903 от 10.04.2025 г. по описа на Административен съд – София град (АССГ) и вх. № 1012-21-394 от 04.04.2025 г. по описа на Териториално поделение (ТД) С.-град на Националния осигурителен институт (НОИ), подадена от Г. Н. В., ЕГН [ЕГН], с адрес [населено място], [жк], [жилищен адрес] чрез адв. А. Т. от САК, със съдебен адрес [населено място], [улица], ет. 1, кант. 103 срещу Решение № 2153 - 21 – 66 от 07.03.2025 г., на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) С.-град, с което е оставена без уважение жалба с вх. № 1012-21-35 от 10.01.2025 г. на оспорващия срещу разпореждане № [ЕГН]/93 от 29.11.2024 г. на Ръководител „Пенсионно осигуряване“ като неоснователна.

Жалбоподателят оспорва посоченото решение като незаконосъобразно, постановено в противоречие с материалноправните разпоредби и с целта на закона и е издадено при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Оспорва се прието от административния орган, че не са изпълнени изискванията на чл. 69б КСО, поради липсата на изискуемия осигурителен стаж от 15 години втора категория труд. Оспорващият посочва, че той не оспорва правната страна на акта, доколкото в същия са взети предвид предпоставките на чл. 69 КСО, а не е съгласен с интерпретирането от административния орган на стажа му за периода от 01.01.1992 г. до 05.01.1995 г. на длъжност „Специалист Обогатителна фабрика“ в ЕТ „ИКБ А.Пушкаргов“ и след като работодателят е направил предложение трудът да бъде зачетен като такъв от втора категория по ПКТП (отм.). Инвокират се доводи, че неясно как административният

орган е зачел стажа, положен в периода от 01.01.1992 г. до 01.01.1994 г. за такъв от трета категория труд, а този за периода от 01.01.1994 г. до 05.01.1995 г. за втора категория труд. Изразява се несъгласие с мотива на пенсионните органи, че размерът на осигурителните вноски за ДОО за периода 01.01.1992 г. до 01.01.1994 г. е за работници и служители, работещи при условията на трета категория труд. Допълнително е посочено в жалбата, че административният орган не е взел предвид, че ЕТ „ИКБ А. Пушкиров“ е с предмет на дейност разработване и внедряване технологии за комплексно използване рудите на черни и цветни метали и оползотворяване отпадъчните продукти от минно-металургичното производство и вторичните суровини. Акцентираща се, че по време на спорния период заеманата от оспорвания длъжност, съобразно действащото тогава законодателство, е от втора категория труд. Не на последно място в жалбата е отбелязано, че административният орган не е взел предвид разпоредбата на т. 67 ПКТП (отм.), в която е предвидено, че трудът на работниците и служителите, посочени в раздел I и II на Правилника, се причислява към съответната категория независимо в кой отрасъл на производството е положен труд, щом работата им е свързана със същата вредност и тежест на труда. Изложени са подробни съображения по съществото на спора. В хода на съдебното производство жалбоподателят, редовно призован, не се явява, представлява се от адв. Т., който поддържа жалбата, предлага да бъде уважена и претендира сторените съдебно-деловодни разноски, съгласно представен списък. Депозира писмено становище.

Ответната страна – директора на ТП на НОИ С., редовно призован, се представлява от юрк. М., която оспорва жалбата и предлага да се отхвърли като неоснователна и недоказана. Претендира юрисконсултско възнаграждение и депозира писмено становище.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Със заявление вх. № 2113-21-6942 от 25.09.2024 г. по описа на ТП на НОИ – С., Г. В. е поискал отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69, ал.1 КСО. Към заявлението са представени:

1. Трудова книжка № 112 от 28.09.1983 г. издадена от Драматичен театър „С.“;
2. Удостоверение УП-3 № 908 от 26.07.2006 г., издадено от „Елаците мед“ АД, [населено място];
3. Удостоверение УП-16 № 2165-21-29 от 19.05.2022 г., издадено от ТП на НОИ – С.;
4. Удостоверение УП-16 № 2165-21-311 от 10.06.2022 г., издадено от ТП на НОИ.

Пенсионният орган е зачел осигурителен стаж както следва: 00 години 09 месеца и 05 дни от първа категория труд; 11 години, 11 месеца и 09 дни от втора категория труд и 24 години, 00 месеца и 00 дни от трета категория труд.

При спазване правилата на чл. 104, ал.4 от КСО за превръщане на осигурителния стаж на лицата по чл. 69 от КСО, общият осигурителен стаж, превърнат в трета категория труд е определен на 40 години, 02 месеца и 12 дни.

С оглед представените от оспорвания писмени документи, длъжностното лице по „Пенсионно осигуряване“ е издало Разпореждане № [ЕГН]/93 от 29.11.2024 г., с което е отказано отпускане лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на оспорвания.

За да мотивира отказът си, длъжностното лице по „Пенсионно осигуряване“ (ПО) е посочило, че осигурителният стаж за периода 01.01.1992 г. – 01.04.1994 г. в ЕТ „ИКБ А. Пушкиров“ е зачетен от трета категория труд, тъй като видно от представената осигурителна книжка № 35513 размерът на осигурителните вноски за ДОО е за работници и служители, работещи при условията на III-категория труд. Не е зачетен осигурителен стаж за периода 05.03.2009 г. – 31.03.2009 г. като самоосигуряващо се лице, тъй като след извършена проверка от дирекция „Краткосрочни плащания и контрол“ е установено, с констативен протокол № KB-5-21-0172301 от 17.10.2024 г.,

че няма внесени дължими осигурителни вноски. Допълнително е посочено, че Г. В. няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, тъй като не отговаря на изискванията на чл. 69б, ал.2 КСО – има навършена изискуемата възраст от 59 години и 2 месеца, няма сбор от осигурителен стаж и възраст, равен на 100 и няма 15 години осигурителен стаж от втора категория труд. Отбелязано е, че осигурителният стаж от първа категория труд допълва без превръщане осигурителния стаж от втора категория труд. Сборът от първа и втора категория труд е 12 години, 08 месеца и 14 дни (00 г, 09 м, 05 дни + 11 г. 11 м. 09 дни = 12 г. 08м. 14 д.). При тези данни е изчислено, че жалбоподателят има 39 г. и 06м. осигурителен стаж, но няма навършена изискуема възраст от 64 години и 7 месеца за мъже през 2024 г.

Недоволна от това разпореждане, Г. В. го е обжалвал пред директора на ТП на НОИ с подаването на жалба с вх. № 1012-21-35 от 10.01.2025 г.

След като се е запознал с жалбата, обжалваното разпореждане на длъжностното лице по „ПО“, решаващият орган се е произнесъл с решение № 2153-21-66 от 07.03.2025 г., с което е потвърдил разпореждането, издадено от длъжностното лице по „ПО“ и е отхвърлил жалбата, като е приел, че оспорващата не отговаря на изискванията на чл. 69б, ал.2 КСО и чл. 68, ал.1-2 КСО.

За да потвърди разпореждането на длъжностното лице по „ПО“, ответникът е приел, че са били зачетени следните осигурителни периоди при осигурителя ЕТ „ИКБ А.П.“, както следва: - 01.01.1992 г. – 31.04.199 г., зачетен по Осигурителна книжка № 35513 от трета категория труд в размер на 02 години, 03 месеца и 00 дни, при записана длъжност „специалист ОФ-гр. П.“ и осигурителна вноска за трета категория труд – 35%; - 01.04.199 г.-05.01.1995 г., зачетен по Осигурителна книжка № 35513 от втора категория труд в размер на 00 години, 09 месеца и 05 дни, за посочената длъжност и вписана осигурителна вноска за втора категория труд – 5%.

В хода на административното обжалване е изпратено писмо до „Аурубис България“ АД (МК „Г.Д.-С.“) за извършване на проверка на съхраняваните ведомости за сключен договор с ЕТ „ИКБ А.Пушкарров“ за извършване на определени производствени функции на територията на комбината. От изпратения отговор е установено, че „Аурубис България“ АД няма налична съхранявана документация за ЕТ „ИКБ А.Пушкарров“.

По искане на жалбоподателя е допусната, изслушана и приета без оспорване Съдебно-кадрова експертиза, изготвена от назначеното вещото лице – М. Е.. Експертът на поставените въпроси е дал следните отговори – Основаната дейност по съдебно решение, вписана при регистрацията на ЕТ „ИКБ-Ангел Пушкарров“, е: „разработване и внедряване технологии за комплексно използване рудите на черни и цветни метали и оползотворяване отпадъчните продукти от минно-металургичното производство и вторичните суровини“. Съгласно Националния класификатор на икономическите дейности, въведен през 2003 „фирмата определя отрасловата си класификация с код 1320 „Добив на руди и цветни метали и техните концентрации“. Във връзка спецификата на основаната дейност на едноличния търговец, вещото лице е направило извод, че той не може самостоятелно да я осъществява, поради което е бил подизпълнител на МДК ЕАД -П., имащ правата да добива електролитна мед, благородни метали, сярна киселина и др. химични продукти от руди и подземни богатства. На следващо място, експертът е отбелязала, че Г. В. има квалификацията да упражнява трудова дейност, съгласно длъжността му по трудов договор. Съгласно клаузата в трудовия му договор „В зависимост от характера на работа могат да се налагат продължителни командировки в друго населено място, при условията на Наредбата за командироване и КТ“ и вписване в трудовата книжка, вещото лице е допуска, че оспорващият е изпълнявал трудовите си задължения в Обогатителната фабрика, намираща се на територията на ТМК „Г. Д. – [населено място] (гр.П.). В процесния период 1992-1994 г. Технологичния металургичен комбинат „Г.Д.“-С. е в режим на работа в изпълнение на програма за подобряване

на екологичната обстановка в района поради голямото замърсяване с вредни за здравето на хората и природата отпадъчни продукти при преработката на черни и цветни метали.

Съдът кредитира заключението на СКЕ като последователно, непротиворечиво и в унисон със събраните писмени и гласни доказателства. Изводите на експертизата бяха повторени от свидетелите С. В. и И. В.. Важно е посоченото от свидетеля В. „Аз бях технолог, а Г. беше ръководител на ремонтната работа, механик. Ремонтираше оборудването във фабриката, което е за преработка на отпадък от металургичното производство на завода. Той се занимаваше с машините във фабриката...“. Нейните показания са допълнени от тези на св. В., който казва „Неговите задължения бяха механо-поддръжка, което включва поддръжка на помпи и на машини“.

В хода на съдебното производство са приети като писмени доказателства по делото представените с жалбата и административната преписка документи, както и допълнително ангажираните от страните.

При така установената фактическа обстановка Административен съд София град, 8 –ми състав направи следните правни изводи:

От данните, събраните по делото и от изразеното становище от ответника, липсва точна дата, на която адресатът в получил административния акт, поради което съдът приема, че жалбата е депозирана в законоустановения срок от надлежна страна и е процесуално допустима.

Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно - -процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал.2 от КСО, съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, дали са спазени материалноправните и административнопроизводствените правила; дали актът е издаден в писмена форма и дали същият е съобразен с целта на закона.

По делото не се спори, че Г. В. към датата на подаването на заявлението си за пенсиониране има навършени 59 години, 02 месеца и 15 дни. Спорът е свързан с незачитането на трудовия му стаж в периода от 01.01.1992 г. до 31.04.1994 г. за втора категория труд. При изчислен стажът за този период като трета категория е установено, че жалбоподателят има 40 години 02 месеца и 12 дни общ осигурителен стаж превърнат към трета категория, поради което не отговаря на изискването на чл. 69б, ал. 2 КСО, както и на чл. 68, ал.1 и 2 КСО, тъй като няма навършени 64 години и 7 месеца за мъжете през 2024 г.

Категоризирането на труда при пенсиониране за периода до 31.12.1999 г. е по реда на Правилника за категоризиране на труда при пенсиониране (отм.). Положеният осигурителен стаж се причислява към съответната категория труд само ако е налице първична отчетна документация, доказваща, че лицата са работили в определените в съответната точка от ПКТП (отм.). Преценката на категорията труд в рамките на образуваното административно производство по отпускане на пенсия се извършва на база на представените от заявителя за пенсия документи и приложимите за съответния период разпоредби за категоризиране на труда при пенсиониране.

Зачитането и определянето на категорията на осигурителен стаж при пенсиониране е от компетентността на длъжностното лице по ПО от териториалното поделение на НОИ, на което е възложено ръководството по ПО и се основава на представените доказателства и на разпоредбите на приложимия Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране (ПКТП), като осигурителят на основание чл. 70 от ПКТП (отм.) при подготовка за документите за пенсиониране в удостоверенията обр. УП1 срещу описания трудов стаж посочват точка и буква от

ПКТП, по която предлагат да се зачете трудът им.

Съгласно чл. 6 от Правилника за прилагане на дял III от Кодекса на труда от 1951 г. (отменен 01.01.2000 г.) едноличните търговци и физическите лица, които имат наети на работа лица, подлежащи на задължително осигуряване, са длъжни в седемдневен срок от постъпването им на работа да поискат издаване от териториалното поделение на НОИ на осигурителни книжки за тези лица.

С Постановление № 43 на Министерски съвет (ПМС) от 18 март 1991 г. за определяне размера на вноските за социалното осигуряване размерът на осигурителните вноски се диференцира според условията на труд.

-За лицата, които се пенсионират при условията на трета категория труд – 35 на сто върху изплатените брутни суми по трудови правоотношения или върху осигурителния доход;

-За лицата, които придобиват право на пълна пенсия за изслужено време и старост 3 години по-рано от възрастта. Която се изисква за пенсиониране при трета категория и за учителите 45 на сто върху изплатените брутни суми по трудови правоотношения или върху осигурителния доход;

-За лицата, които придобиват право на пълна пенсия за изслужено време и старост 8 и повече години по-рано от възрастта, която се изисква за пенсиониране при трета категория труд – 50 на сто върху изплатените брутни суми по трудови правоотношения или върху осигурителния доход.

Съгласно Раздел втори „Втора категория труд при трудов стаж 20 години и възраст 57 години за мъжете и 52 години за жените“ от ПКТП (отм.) придобиват лицата, попадащи в т. 10, б. „ж“ ПКТП (отм.) Работници, заети в пирогенното обогатяване и добиване на олово, цинк, мед, арсен, антимон, калий, живак и сплавите им, злато, сребро, кадмий, селен, телур и други редки метали без включените в раздел първи, и то само в следните отдели или отделения: ж) работници и инженерно-технически работници до началник-производство (цех) включително от основните и спомагателните цехове, дейности и обслужващи звена на МК "Г. Д." - С., ММП "Г. Д." - Е., Дъщерната фирма "ОЦК" - К., КЦМ "Д. Б." - П., и "Цветметалургремонт" - П., невяклучени в раздел I. Работници и инженерно-технически работници до технически ръководител включително от фирмата "М." и други организации за времето, когато извършват ремонтни, строително-монтажни работи или обслужват технологичния процес в тези дейности (цехове, работни места, дейности и звена);

В чл. 40, ал.1 и ал. 3 НПОС е записано, че осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документ по утвърден образец. Тези документи се издават въз основа на ведомости за заплати, други разходооправдателни документи и договори за възлагане на труд.

Така посочената относима нормативна уредба и съпоставена с фактите по делото, съдът прави следните правни изводи:

Съгласно приета по делото Трудова книжка (л. 19) жалбоподателят е бил назначен на длъжността „специалист, ОФ-гр. П.“ в периода 01.01.1992 г. – 01.04.1994 г. Съгласно приетото по делото заключение на СКЕ при отговора на първия поставен въпрос (л.132), вещото лице е посочило, че „Съгласно попълнена и заверена трудова книжка на жалбоподателя Г. Н. В., работейки по трудов договор към фирмата, същият е осъществявал трудова си заетост в [населено място] в Обогатителна фабрика като специалист. Обогатителната фабрика за медни шлаки е въведена в експлоатация през 1984 г. на територията на МДК П.. Към процесния период единственото предприятие, което е функционирало на територията на [населено място] (С.) е М. комбинат „Г. Д.“ (дн. „А. България“).“ Допълнително следва да се посочи, че на стр. 16 (л. 19 гръб) от ТК е записано „Съгласно §13, т. 10, б. „ж“ от ПМС 51/28.05.1990 трудът е II (втора) категория

при пенсиониране“.

Съдът споделя доводите на ответника, че в ТК не е уточнено конкретно работно място или участък, където оспорващият да е упражнявал функциите си по време на спорния период, тъй като в нея само е посочено, че това е Обогатителна фабрика – [населено място], но не и вида на извършваната дейност, така както е посочено за следващия период. При това положение правилно пенсионните органи са приели, че оспорващият не попада в кръга на лицата, посочени в §13, т. 10, б“ж“ на ПМС 51/28.05.1990 г..

Що се отнася до обстоятелството, че в трудовия договор – л. 125 е записан друг адрес „С., [улица]“ за място на работа. От страна жалбоподателя не се ангажираха никакви данни, които по безспорен начин да определят мястото му на престоиране на труд, включително и двамата разпитани свидетеля. Свидетелят В. посочва, че заедно са работили в Обогатителната фабрика през 1997 г., а свидетелят В. говори за работодателя и не посочва конкретно място за осъществяване на трудовата им дейност. Реално свидетелите потвърдиха обстоятелства за местоработата на жалбоподателя след 1994 г., който период не е спорен по делото. В тази връзка следва да се посочи, че съдът с определението си от 15.0.2025 г. разпредели доказателствената тежест между страните и им даде съответните указания.

Дори и да се приемат твърденията на оспорващия за верни, то те не се подкрепят от представената от него Осигурителна книжка (л. 22-31). Съдът, използвайки познанията си по аритметика, извърши проверка на записите в нея от стр. 15 до стр. 20 и установи, че размерът на внесените осигурителни вноски е 35%, както са приели пенсионните органи. При просто пресмятане на сумата 3115,00 лв. (внесени вноски на 25.03.1994 г.) съдът ги раздели на 8900,00 лв. (трудова възнаграждение), получи 0,35, което число умножи по 100, за да установи процентното отношение от 35%. Същото изчисление бе направено и за внесените на 21.12.1992 г. вноски (л. 25, стр.17) в размер на 3356,50 лв./9590,00 лв. = $0,35 \times 100 = 35\%$. Следователно по време на спорния период внесените осигурителни вноски за оспорващия са в размер на 35%.

С цел проверка на вписванията в Осигурителната книжка за периода след 01.04.1994 г., съдът по описания по – горе метод изчисли процента на вноските за м. май 1994 г, направени на 23.06.1994 г. – вноски в размер 7399,00 лв. разделени на 16444,00 лв. трудово възнаграждение = $0,49 \times 10 = 44,9\%$ или 45 % (л. 27, стр. 25). Тази проверка отново потвърждава посоченото от ответника движение в размера на внесените осигуровки, съобразно изискването на ПМС № 43 от 18.03.1991 г. за размера на осигурителните вноски за отделните категории труд.

На следващо място, съдът намира за необходимо да отбележи, че за спорния период не са налице данни за мястото за извършване на трудовата дейност на оспорващия, освен посоченото в Трудовия му договор. Това обстоятелство разгледано в съвкупност с вписаните размери на внесените му осигурителни вноски в размер на 35%, както и посоченото в трудовата му книжка, че заема длъжността „специалист“ без посочване на „вид на дейност“, формират извод, че не са налице изискванията за втора категория труд. За сравнение е необходимо да се отбележи, че след преназначаването на жалбоподателя на длъжността „главен механик“ от 01.04.199 г., в графа „вид дейност“ на ТК е вписано „обогатяване“. Това отбелязване кореспондира и с вписаните размери на направените

вноски в Осигурителната му книжка и изцяло отговаря на текста на т. 10, б. „ж“ ПКТП (отм.). Именно и в тази връзка е направеното отбелязване на стр. 16 в ТК, че стажът е от втора категория.

При тези изводи обжалваното решение се явява постановено при правилно приложение на материалния закон и в съответствие с целта на закона.

Изложеното обуславя извод за неоснователност на оспорването, поради което жалбата следва да се отхвърли.

При този изход на спора следва да се уважи направеното искане от ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, определено по реда на по реда на чл. 143, ал. 3 АПК във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, вр. чл.24, изр. 2 от Наредбата за заплащане на правната помощ в минимален размер, а именно 200,00 лв.

Водим от горното, Административен съд София град, Трето отделение, 8 –ми състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Г. Н. В., ЕГН [ЕГН] срещу решение № 2153 - 21 – 66 от 07.03.2025 г., на директора на ТП на НОИ С., с което потвърдено разпореждане № [ЕГН]/93 от 29.11.2024 г., издадено от длъжностното лице по „Пенсионно осигуряване“ при ТП на НОИ-С.-град.

ОСЪЖДА Г. Н. В., ЕГН [ЕГН] да заплати на Националния осигурителен институт сторените по делото съдебно – деловодни разноски за юрисконсулт в размер на 200,00 (двеста) лева.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от получаването му пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: